

Afsatzformate: Utrichten

Blangen de Kledaasch för Bookstaven, de Schrift- orr Tekenformate, giff dat noch en wichtige Familie vun Formate, nämli de, de de Afsätt angaht. Mit Afsatzformate verännert Se nich dat Utsehn vun de Schrift, sünnern de Gestalt vun de Afsätt. Dorto brukt Se bloots in den Afsatz klicken, denn köönt Se em al formateern. Markeern deit nich noot.

Wat is Utrichten?

En wichtige Eigenschap vun de Afsätt is, an welk Siet se „binnen“ doot, also woans se utricht sünd. Bi Breve sitt t.B. dat Datum normalerwies an de rechte Siet. Wi maakt dat mal mit unsen Breef.

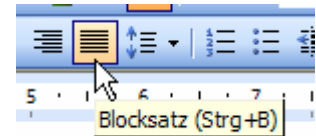
Rechtsbünnig setten

- Sett Se de Schrievmarke in de Datumsreeg.
- Klickt Se op dat **Rechtsbündig**-Symbol in de Format-Symboollist.

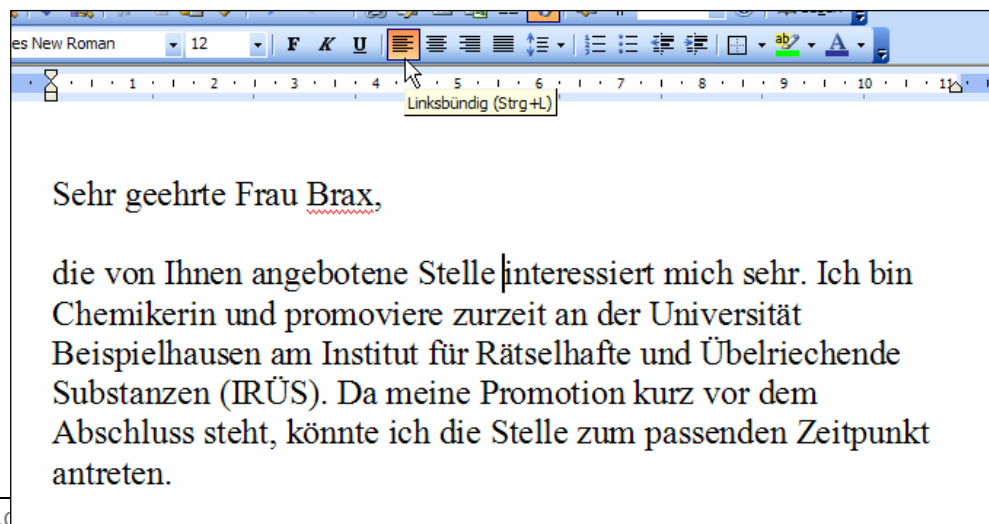
Op desülvige Wies köönt Se nu alle veer Utrichten **linksbündig**, **zentriert**, **rechtsbündig** und **Blocksatz** utprobeern. Alle sünd op de Format-Symboollist. De Quickinfo weist, welk Symbol wat deit. Klickt Se wild twüschen de Symboln rümmer! De Afsatz kümmt jümmers mit.

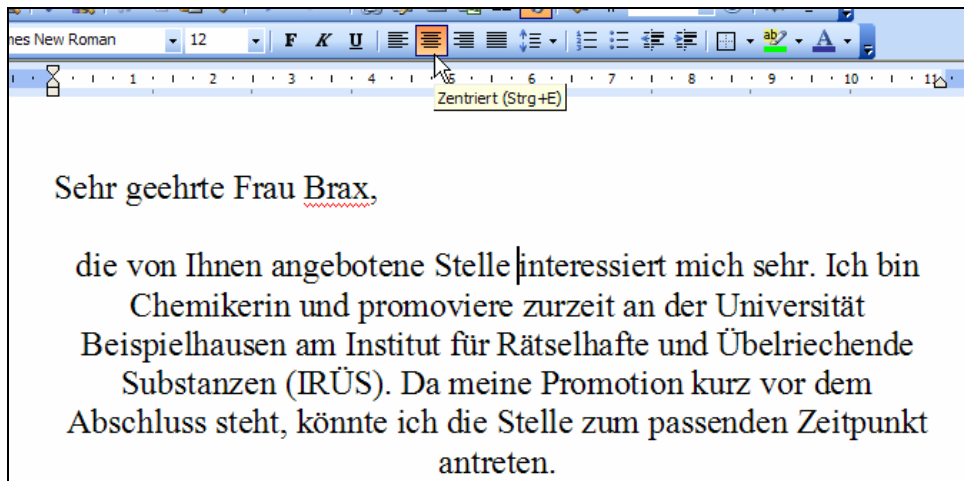
De Datumsreeg is teemlich kott, dor sühst nich jümmers good, wat de Utrichten doot. Klickt Se dorüm nu in en Afsatz Fließtext un turnt Se nochmaal dör de Symbole! Bekiekt Se dorbi nau, wat dat Format mit den Afsatz maakt. Wi gaht dat hier ok tosamen dör an en Afsatz ut Mina Muster ehrn Breef.

De enkelten Utrichten

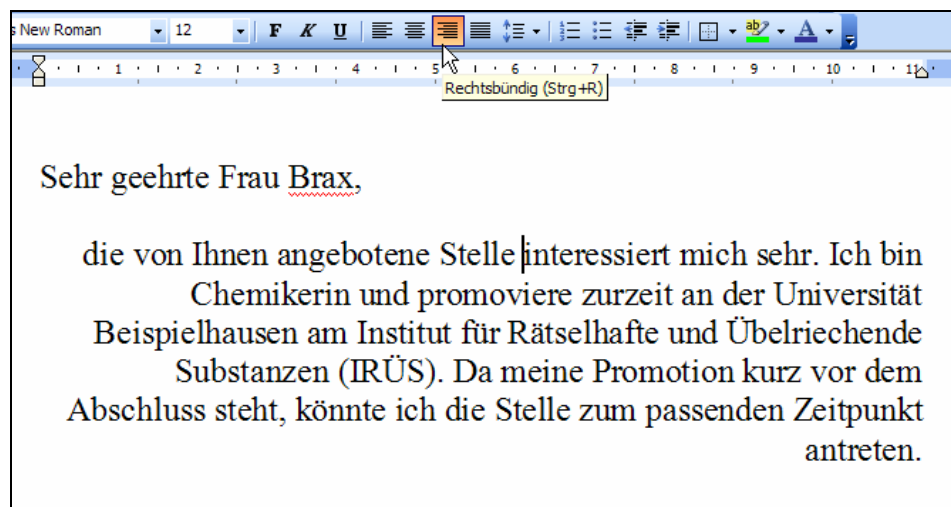
Linksbünnig: Dat is normalerwies instellt. De Afsatz „bindt“ an de linke Kant. Dor giff dat en reinen, glatten Rand. Rechterhand loopt de Reegn lose ut; een seggt ok, se „flattert“. Dorwegen warrt dat ok „Flattersatz“ nöömt. – In Breve bruukt een tomehrst den linksbünningen Flattersatz.

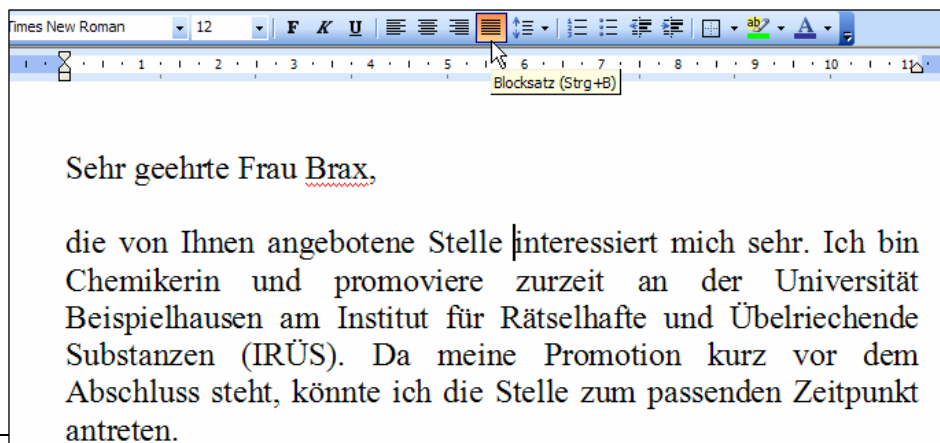
Zentreert: De Reegn bindt an de Midd vun dat Dokment, an en unsichtbare Middellinie. Word weet nau, woneem de is, un richt allens richtig ut. – Düsse Satz is för Breve un överhaupt för Fließtext nich to bruken. Mehrst warrt bloots Överschriften zentreert sett, avers ok in Gedichte warrt düsse Satz gern bruukt – also in Texte, de in enkelte Reegn schreven sünd, nich in Fließtext.

Rechtsbünnig: Liekso as linksbünnig, bloots „spiegelverkehrt“. De Reegn bindt sauber an den rechten Rand, links fladdert se rut. Dorüm is ok de rechtsbünnige Satz en „Flattersatz“. – De rechtsbünnige Satz warrt tomehrst bloots för enkelte Reegn bruukt orr för Beschriftungen vun Biller, de rechterhand op en Siet stah. Un natüürlich för Fließtext in Dokmente in Sprachen, de vun rechts na links leest warrt – also in Araavsch, Hebrääsch usw.

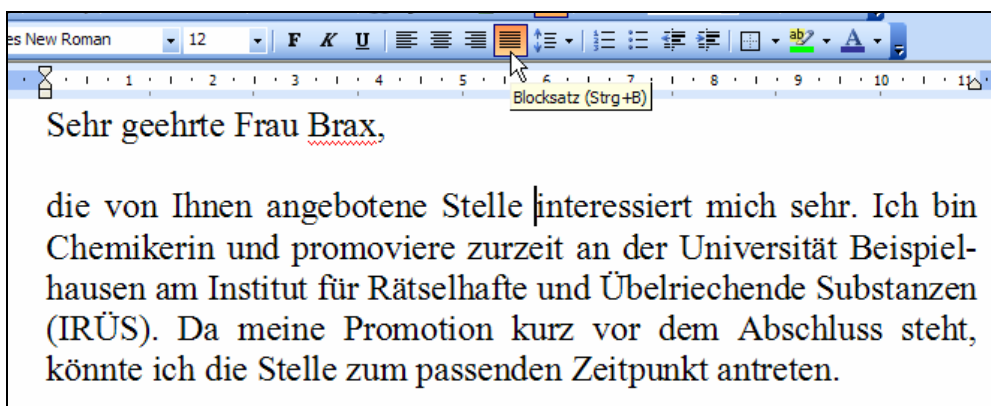

Blocksatz: De Text bindt an beed Sieden, as en „Block“; beed Kanten seht schön ordentlich ut. An de letzte Reeg in düüt Bild köönt Se sehn, dat Reegn, de nich ganz vull sünd, natüürlich bloots an de linke Siet bindt. Dorwegen is de Ünnerscheed vun Blocksatz un linksbünnigen Flattersatz ok nich to kennen, wenn Se dat bloots mit de

Datumsreeg maakt. Blocksatz kümmt eerst bi längere Fließtext-Afsätt ganz to Gellung.

In Blocksatz sünd de mehrsten Böker un ok Bläder sett. En Nadeel vun Blocksatz is, dat de Reegn faken dull „dehnt“ warrn mööt, bet se an de rechte Kant binnt. Wat maakt Word denn? Dat „dehnt“ de Leerteken twüschen de Wöör! Dordör kaamt af un an grote Afstänn twüschen de Wöör tostann. In uns Bild baven sünd de Afstänn t.B. in de tweede Reeg duller dehnt as in de eerste. Je smaller de Afsatz is, je grötter kann düt Problem warrn. In smalle Zeitungsspalten, de in Blocksatz sett sünd, passt faken bloots twee Wöör; de deelt denn de ganze Reeg ünner sik op un hebbt en Reesenafstand to'nanner. Dat hebbt Se wiss mal sehn. – Wat helpt dorgegen? Na, de Silbentrennung kann al veel helpen! Se sorgt dorför, dat de Reegn üm un bi gliek vull sünd. In düt Bild nerrn is dat good to sehn: Hier hebbt wi de Silbentrennung op den Text loslaten, un dat Woort „Beispielhausen“ wor trennt. Nu is de tweede Reeg beter füllt, un de unglieken Afstänn twüschen de Wöör sünd man minn. Dat is wichtig, dormit Blocksatz good utsüht!

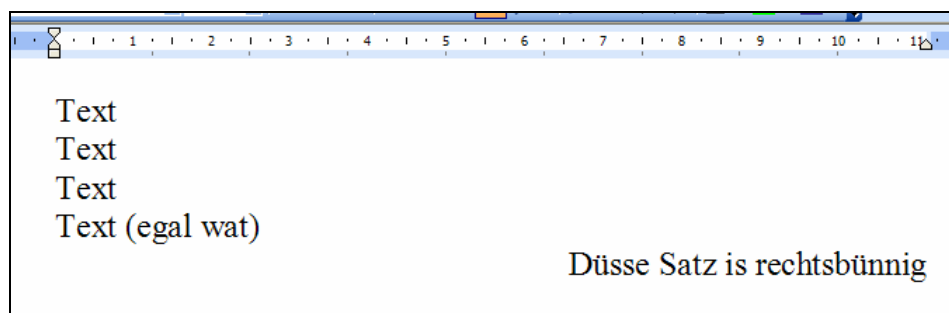
Markeern = Klicken!

Hebbt Se't mitkregen? Se bruukt bloots in den Afsatz rinklicken, un alle Reegn höört foorts op dat Utrichten-Kommando! Afsatzformate gelt nämli jümmers för den ganzen Afsatz. Klar: In een Afsatz kann nich 1 Reeg zentreert un de Rest linksbünnig ween! Wüllt Se bloots en eenzigen Afsatz formateern, langt dat also, rintoklicken.

Experiment: Erst utrichten, denn tippen

För mennig Anfängers is dat en komische Saak, vun Anfang an en Satz t.B. rechtsbünnig to schrieven. Wi probeert dat mal tosamen ut.

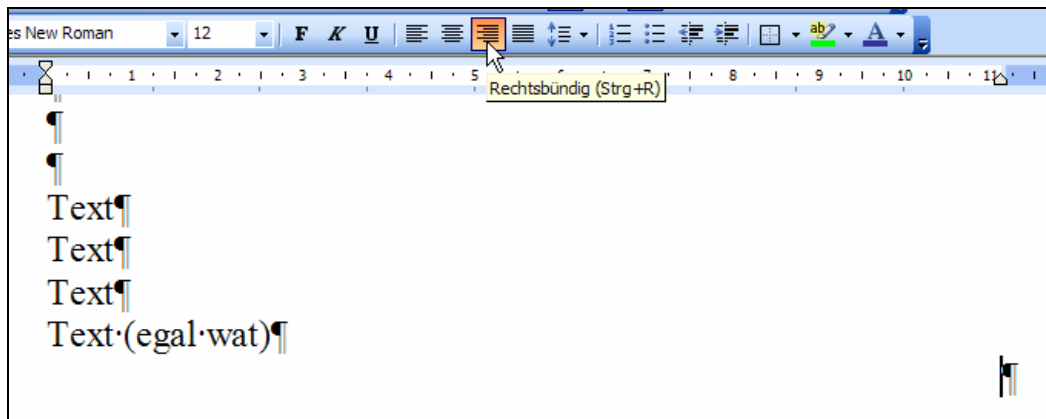
In düt Bild is de Text baven linksbünnig, man de een Satz is rechtsbünnig. So schall dat utsehn.

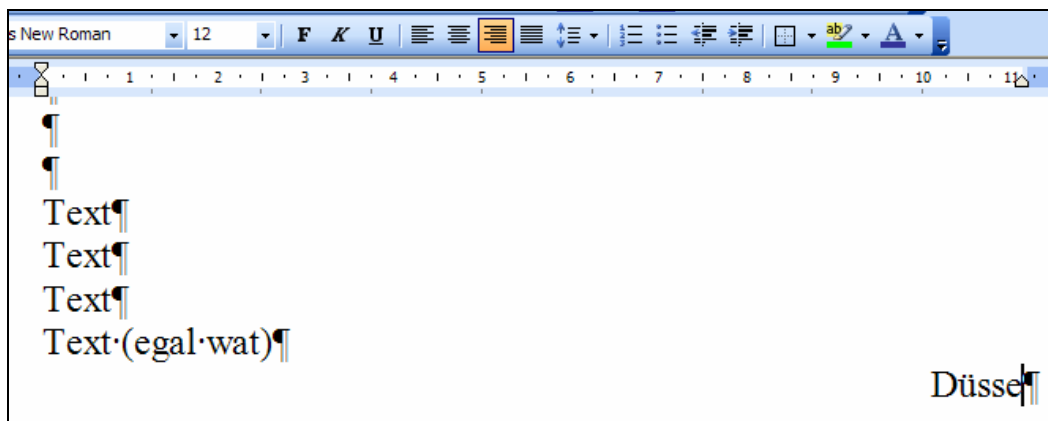
Dat gifft nu Lü, de seggt sik: Dat „D“ vun „Düsse“ steiht etwa op de Hälft vun de Reeg. Ik mutt nu na de Steed henkamen, 'neem dat „D“ steiht, un dor to schrieven anfangen. – Nee, dat

brukt Se nich! Woneem dat D landt, dat regelt Word ganz alleen. Se schrievt rechtsbünnig, dat heet: Se fangt ganz rechts buten an!

Laat Se sik dorto de Stüerteken wiesen (Knoop op de Standard-Symboolliest!). Nu seht Se de Afsatzmarken. De Afsätz baven staht linksbünnig. Maakt Se sik heel nerrn mit **Enter** en lerrigen Afsatz. Klickt Se in den letzten Afsatz un formateert Se em rechtsbünnig – so as in dü Bild!

Nu tippt Se driest de Wöör vun den Satz. Se fangt mit „Düsse“ an – un wenn Se wiedertippt, wannert dat „Düsse“ sutje na linkerhand rut! Woneem dat amenn landt, kümmt bloots dorop an, wa veel Se achterna tippt.

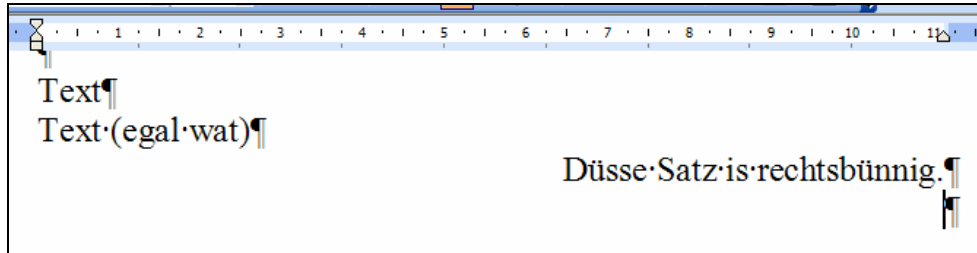
Wenn Se fertig sünd mit dat Experiment, klickt Se de Stüerteken wedder ut.

Villicht hebbt Se keen Probleme dormit. Ik ok nich. Man ik kenn Lü – Anfängers tomehrst –, de köönt sik partu nich vörstelln, dat in rechtsbünnigen Satz de Text vun rechts wasst, jüst so as bi linksbünnigen Satz vun links. Un bi zentreerten Satz is dat jüst datsülvice: De Lü versöök krampfhaftig, de Bookstaven vun Anfang an an de richtigen Steden to tövern – dorbi bruukt Se dat allens bloots Word un dat Formaat överlaten. Dat kümmt vun sülvst. Bi linksbünniges Schrieven sünd wi alle an wenn!

Formate verarvt sik

Knipst Se nochmal de Stüerteken an. Wi studeert noch kort en wichtige Saak.

Gaht Se mal an dat Enn vun en rechtsbünnigen Afsatz. Dor drückt Se **Enter**. Se kriegt en niegen Afsatz. Klar. Un de is – rechtsbünnig! De Utrichten hett sik also vun den „Moder-Afsatz“ op den „Kind-Afsatz“ verarvt.

Liekso is dat mit zentreerte Afsätze un mit Blocksatz. Bi linksbündigen Satz sünd wi alle anwennt, dat jümmers wedder linksbündige Afsätt rutkaamt!

Nich bloots de Utrichten verarvt sik. Ok för anner Formate gellt: Dat Formaat, 'neem de Schrievmarke in stunn, as **Enter** drückt woor – dat Formaat verarvt sik op den niegen Afsatz.

Dat gellt ok för Schriftformate. Maakt Se mal den letzten, rechtsbündigen Afsatz fett un groot un drückt Se denn **Enter**. De niege Afsatz warrt fett, groot – un natüürlich rechtsbündig.

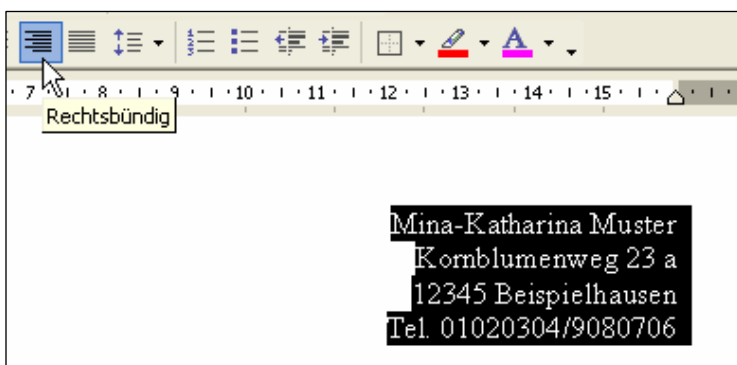
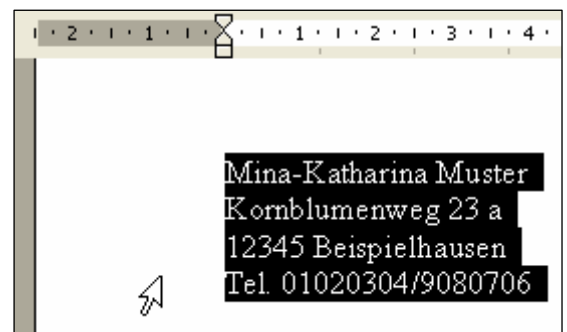
Un wat is, wenn Se em lever linksbündig hebben wullt? Na, denn klickt Se man einfach kort op dat Linksbündig-Symbol !

Later warrt Se noch veel Formate kennen lehren, de sik alle verarvt. Besünners bi de Rahmen kann dat argerlich ween. Man Se weet: Jeden Format is bloots en Befehl, den Se ok wedder utknipsen köönt!

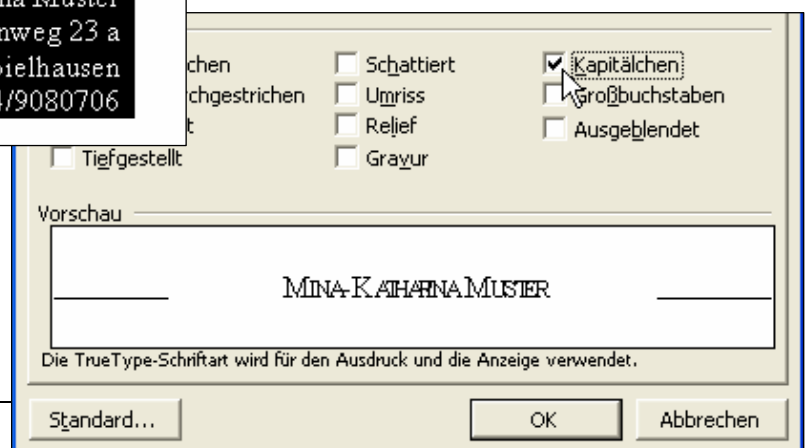
Nochmaal de Breefkopp

Markeert wi nu mal stückerwat Afsätt tohoop. Wi nehmt darto den Breefkopp. He schall schöner warrn. He besteiht ut stückerwat Afsätt – Se hebbt twüschen de enkelten Reegn ja **Enter** drückt.

- Markeert Se em. (Besünners elegant geiht dat so: Wiest Se in den linken Siedenrand, 'neem de Muuswiesen to en Piel warrt, un muust Se langs den Breefkopp na nerrn. Alle Reegn warrt markeert. – Man Se köönt em ok op de „tradischonelle“ Aart övermuusen.)
- Sett Se nu den Breefkopp rechtsbündig! Alle Afsätt jumpt tohoop na rechterhand.

- Laat Se den Text markeert! Tosätzlich wüllt wi nämli de Schrift verschöönern. Also en Schriftformaat för alle markeerten Teken (Bookstaven).

- Gaht Se in den Dialoog **Format | Zeichen** un stellt Se dor den Effekt **Kapitälchen** in. (De süht besünners good op Times-Schrift ut!) Denn **OK**.
- Nu köönt Se de Markeern opeven (woanners klicken) un dat Ergeevnis geneten.

To'n Sluss: En Fuustregel

Hebbt Se't merkt, dat Se stückerwat Afsätt tohoop markeern müssten, üm ehr tohoop to formateern? Dat weer bi de Wöör liekso: Een – Schrievmarke rin; stückerwat – markeern. De lütte Tabell nern faat düsse Fuustregel för Se tohoop.

Wat schall formateert warrn?	markeern	formateern
Wöör	bloots een: Schrievmarke rinstelln	...un dat Format towiesen
	stückerwat: markeern	
Afsätt	bloots een: Schrievmarke rinstelln	
	stückerwat: markeern	